

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

POSTUL DE CENZURA DEVA.

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Cenzurat: IOAN NICULA.

Előfizetési árak:
 Egész évre — — — 20 kor. | Negyed évre — — — 5 kor.
 Fél évre — — — 10 " | Egyes szám ára — — 40 fill.
 Nyiltér soronként 3 kor.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.
 Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.
 ————— Megjelenik minden vasárnap. —————

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők. Kéziratok nem adtnak vissza. Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

Hol van a kulturember boldogtalanságának a nyitja?

(Folytatás.)

A modern kultúra embere joggal büszke az emberi ész vívmányaira és értéke szerint becsüli az ésszt, melynek mindent köszönhet. Korunk a tudomány jegyében él, de sajátos, mikor nem a külső természetről van szó, hanem magának az embernek természetéről, csődöt mond a modern ember tudománya: ugyanaz, ki urrá akar lenni az egész világon, nem akar urrá lenni a saját házában, uralkodik a természet összes erőin, de nem akar uralkodni a saját belsejében működő természetes erőkn. Ugy látszik, mondja a híres Förster, hogy a modern ember fáradalmait, melyekkel a külső természet meghódítása jár, kiakarja pihenni a saját házában, hol szabadjára engedi a természetnek fékezetlen ösztönös erőit.

Paulsen, ki pár hónappal halála előtt kicsike, de roppant becses munkával örvendezte meg a nevelés embereit, remekül festi a kulturember felfogását.

„Nem korholom a mai ifjúságot: korának s környezetének színét ölti magára, melyekben felnő. Az ifjúság ritkán hallja a tisztelet hangját; helyette izgalmas, szenvedélyes, gögös, gyűlöletes s kárörvendő kritika hangzik a fülében otthon, az újságban, a vicclapokban, a röpiratokban, az irodalomban. Ugyan kicsoda az, ki még valamit tisztel, aki nem restelné, ha még valamire tisztelettel tekintene föl? Vajjon korunk „nagy emberei“, „szellemi hősei“, egy Haeckel és egy Nietzsche tisztel-e még valamit, önmagán s pillanatnyi ötletein kívül? Mindent kétségbe vonni, mindent elvetni, mindent holtta nyilvánítani, főleg azt, minek csak valamelyes tekintélybeli színezete van, ez az a hangulat, melyben írunk élnek. Semmi sem nehezebb, mint valamit elismerni, mint valami régi nagy igazságot a velünk született csodatermészetnél fogva követni. Gyalázat arra, ki még valamit hisz, ki még valamit igaznak, jónak, nagy-nak tart, ez közönséges szolgálkúság jele. Csoda-e, ha ez az ékes beszéd hatással van ifjúságunkra, hogy kinyilatkoztatásként hatott rá, mikor Nietzsche magára nézve tán későn fölfedezte: igen, mondották, ez az, ami nekünk kell, el minden tekintéllyel, el még saját eszünk tekintélyével is, ez is korlátoz minket, megköti szabadságunkat, az ösztön az egyedüli igazság, belőle jönnek a nagy inspirációk, a hatalmas impulzusok.“ (Moderne Erziehung, 11—12.)

Ez utolsó sorokban van korunk minden betegsége, diagnózisa: itt van az erkölcsi züllés, romlás és boldogtalanság forrása. Az ember szerencsétlensége és boldogtalansága abban van, hogy megtagadja saját eszes természetét, természetellenesen él, mert nem a látó ésszt, hanem a vak ösztönöket követi, s az ember végzetes baja gyógyíthatatlanná

lesz, mikor természetét félreismerve, a természetellenességet törvényvé teszi. S ezt teszi a modern kultúra embere! Nemcsak gyakorlatban él állat módjára, mikor ösztöneinek szabad érvényesülést enged, de „tudományos igazsággá“ is avatja a gyakorlati elvet, mikor azt hirdeti, hogy az ember állatok utódja s maga is semmivel sem több az állatnál.

A természet rendje ellen büntetlenül nem lehet cselekedni: a természetellenes életnek szükségszerű következménye a züllés, romlás és boldogtalanság. Micsoda a modern kulturember minden bajának forrása? Az ember természetének félreismerése, a forradalmi álláspont az ész uralmával szemben.

„Nagyon, de nagyon sok ember mindenkorra nagy gyermek marad. Van szemük a látásra és még sem látnak. A kívánságot a szellem hatalmas uralma után, az ehhez szükséges nagy eszközök megszerzését különcködésnek nézik. Ugyan mi szörnyűség volna az, mi az emberben él? — Kérdezik ezek az ártatlan lelkek. Saját gyermekeik megmondják nekik majd s beleremegnek a feleletadásra. Az emberben szorosan egymás mellett élnek egészséges és beteg dolgok s ha a szellem hatalmas tekintéllyel uralkodik, a beteg dolgok alvó hajlamok maradnak. Ha azonban a szellemi hősiességet nevelés tárgyává tesszük, s a természetes kifejlődést dicsőítjük, neki bátorodnak a perverz, démoni s aljas hajlamok s napfényre jönnek, sőt e hajlamok kigunyolják az egészséges hajlamokat mint beteges dolgokat s önmagukat teszik az élet mértékévé! Homoseksuális embereink szemérmertlensége még csak a kezdet. Mai napság olyan dolgok másznak napfényre, minőket régente csak a titkos züllöttség homályában sem mert megvallani. Csak türelem. Még más dolgok is előmásznak majd a mélységből s akkor megértik majd, miért van az, hogy egyedül a szellem hatalmas érvényesülése képes ama állati fajzatot legyűrni.“ (Först. sex.-ped. II. Kiad. 141.)

Jaj annak az országnak, melyben a legalsóbb népsöpredék ragadja magához a hatalmat, melyet nem az igazság és józan ész vezet, hanem nemtelen szenvedélyek hajtanak bosszuállásra és rombolásra. A forradalom örvényébe jutott országban, melyben azok parancsolnak, kiknek fegyházban vagy az akasztófán volna a helyük, első sorban a legnemesebb s a legjobb férfiak és nők esnek áldozatul a vad szenvedélyeknek s nem a salkja s ha idővel nem fordul a kocka s a józanabb és becsületesebb népelem nem kerekedik felül, a forradalom végpusztulásba dönti a legerősebb nemzetet is. . .

Jaj annak az embernek, kinek belsejében forradalom dul, kiben a szenvedélyekké fokozódott ösztönös hajlamok és vágyak az urak s az uralomra teremt ész és akarat a féktelen rosz zsarnokok szolgátságába estek. Miként a forradalmi csöcselék a maga kegyetlenségeit a maga diktálta törvény alá helyezi, a rendetlen szenvedélyek forradalmi fene-

gyerekei is rákényszerítik az ésszt, hogy féktelenkedésük igazolására elméleteket gyártson, s elsősorban a lelki ember nemes ideáljai a támadás s gyalázkodás célpontjai. Ha az uralomra hivatott ész és akarat nem tudnak felülkerekedni, az ilyen szerencsétlen embernek kin, boldogtalanság, züllés és romlás a sorsa. Boldogtalan minden ember, kiben a törvényes uralkodó az ész trónját veszti és forradalmi nemtelen csöcselék hatalmába kerül. A természet rendjének fölforgatásából mindenkor rombolás és kin fakad.

Hol van tehát a modern kulturember boldogtalanságának a nyitja? A kulturember nem eszes természete szerint él, az ész és igazság helyett vak, féktelen szenvedélyeket ural s azért végig kell szenvednie a forradalom összes kínjait. . .

(Folyt. köv.)

A „Magyar Kaszinó“ évváró közgyűlése.

A szászvárosi „Magyar Kaszinó“ évváró rendes közgyűlése f. év és hó 1-én d. u. folyt le a tagok számu érdeklődése mellett. Mult számunkban közölt tárgysorozat kimerítése rendjén a közgyűlésnek kiemelkedő momentuma is volt, amennyiben Sándor János nyug. tanár, Antoni Sándor mérnök és Csűrös Pál tanár, mint akik mindnyájan immár több mint 30 év óta megszakítás nélkül tagjai a kaszinónak, mint a szászvárosi magyar társadalomnak köztiszteletben álló, munkás és hasznos tagjai, tiszteleti tagoknak választottak meg.

A tárgysorozat végén a tisztújítás következett, melynek eredménye a következő: Elnök: Simon Ferencz, alelnök: Bergh Tivadar, igazgató: dr. Kristóf György, jegyző: Várceka Vilmos, pénztáros: Pap József, gazda: Szigyártó Lajos, könyvtáros: Réthy István, ügész: dr. Szöllösy János.

Választmányi rendes tagok: Bocz Soma, dr. Balogh János, Benkő Lajos, dr. Görög Ferenc, Lokody Gergely, Pogány Árpád, Sebestyén Árpád, Szabó Ignác, Szász Sándor, Steiner Fülöp, dr. Tóth Endre, Török Bálint.

Választmányi póttagok: Vig Gábor, Örs Zoltán és Eisenburger Gyula.

A helybeli ref. nőegylet jótékonycélu műsoros estélye.

F. hó 7-én a „Transsylvania“ disztermében impozáns keretekben folyt le a helybeli ref. nőegylet által rendezett jótékonycélu műsoros estély. A közönség zsufolásig megtöltötte a termet, de nem hiába, mert egy igazán kedves estében részesült. Már az előkészületekből is lehetett következtetni, hogy ez estély úgy erkölcsileg, mint anyagiilag a farsangnak egyik legsikerültebb mulatsága lesz. A ref. nőegylet, mely hivatásának magaslatán állva nemes céljait hűen szolgálja, ez alkalommal is kiérdemelte a dicséret elismerést. Az agylet agilis elnöke, özv. Zorich Jánosné urnő, Székely János kolleg,

tanár, egyleti titkár, továbbá az egyeslet mindenik tagja a legnagyobb odaadással s fáradságot nem ismerő buzgalommal igyekezett ez estély sikerét biztosítani. A megjelent közönség óriási száma, valamint az előadás közben sűrűn és viharosan megnyilatkozott tetszésnyilvánítás igazolta, hogy a cél elért. Az ügyesen összeállított műsorról következőkben számolunk be:

Az első szám a prolog volt, melyet Görög Margit adott elő. Bájosan, kedvesen ismertette az egyeslet s az estély nemes céljait, lágy, de kellemesen csengő hangon kérte a közönséget, hogy ez estén feledje a sok háborus bajt, keserűséget, mulasson jól, szórakozzék. Záró szavaival csengő, incselkedő hangon kérte a jelenvolt nagy ollóju, hegyezett pennájú „Szerkesztő bácsi“-t, hogy kritikája megírásánál elnéző legyen. Előadását sűrű taps jutalmazta.

Ezután a ref. nőegylet vegyeskara Zsaszkovszky Endre „Dalárkedv“ c. szerzeményét adta elő Görög József h. tanár dirigálása mellett nagy hatással.

Ezt követte Molnár Ferencnek „A drágaság“ c. tréfás jelenete. Kitűnő alakítást mutatott be Bágyoni M. Rózsika a feleség szerepében. Nagyon jó volt: Schultz Endre a férj, Solymosi Alfréd a házmester és Sinka Anna a szobaleány szerepében.

Az estélynek egyik kimagasló pontja volt Szabó Gizi kereskedelmi iskolai tanárnő hegedű száma. Corellinek „La folia“ c. szerzeményét játszotta hivatásos zeneművészeket is megszégyenítő precizitással, Játéka magasabb zenei képzettségről tanuskodott. A szerzemény szépségeit kifogástalanul jutatta érvényre s játékának ügyes technikája a legfelsőbb fogásokban is szépen érvényesült. Dósa Piroska precíz, szintén magasabb iskolázottságról tanuskodó zongora kísérete méltó kiegészítése volt e számnak. Viharos taps jutalmazta az előadást, mely után szintén Dósa Piroska kifogástalan zongorakisérete mellett Sonata-nak a Cigeunerweise című szerzeményét játszotta el nagy hatással. A közönség állandó és feszült figyelemmel kísérte a művészies előadást, melynek végeztével szünni nem akaró tapsal jutalmazta a művészeket.

Ezt követte Heltai Jenőnek „A lift“ című monologja, amit Kiss Juliska adott elő a tőle már megszokott ügyességgel és bájossággal. Megtapsolták.

Rövid szünet után Kiss József-nek „Gedvár asszonya“ c. melodramáját szavalta el Váczy Matild. Kellemes, csengő hangja az érzelmek kifejezésében jutott érvényre. Csűrös Blanka ügyes és precíz zongorakiséretével a közönség tetszését szintén kiérdemelte. A műsor e száma is bőséges tapsokban részesült.

Ezután Bródi Miksának „A pofon“ című vig életképe került színre. A darab ügyesen gördült s a szereplők mindegyike nagy otthonossággal mozgott a világot jelentő deszkákon. Nagyon kitűntek: Wieser Ervin (a férj), Mayer Aranka (a feleség) és Fülöp György (Dávid). Jók voltak: Vig Gábor (mefisztó), Lugossy István (miniszter), Kidaics Gyula (ezredes) és Gönczy Sándor (pincér). A közönség állandó derűltsége mutatta, hogy az összes szereplők jól oldották meg feladataikat.

Utolsó előtti szám Vig Erzsike és Vig Margit tánckettőse volt. A lejtett ballet, melyet Zeiger táncitanító tanított be, kedves, bájos volt. Ügyes öltözékeik, s az a könyedség, mellyel táncolták, sűrű tapsot váltott ki a közönségből.

Végül a ref. nőegylet vegyeskara népdalokat adott elő Görög József h. tanár ügyes

vezetése alatt. A dalárda, amely még ifjúkorát éli, ez alkalommal is bebizonyította életképességét. A közönség szünni nem skaró taps között ismételtette meg a szép népdalokat.

Előadás után az ifjuság tánkra perdült, a mely csak a reggeli órákban ért véget.

San-Toy.

A birtokreform a parlamentben.

Budapestről jelentik: A földbirtokreform javaslata már kész és az összetülő parlament elé terjesztik. A reform szerint az összes költött birtokok kényszerkiszajátítását tervezik, a melyeket tulajdonosaik a háboru alatt, vagy azután szereztek.

Előfizetési felhívás.

1920. évi január hó 1-ével új előfizetést nyitottunk lapunkra. A szerény anyagi körülmények az előállításnak a háboru okozta drágasága dacára is igyekeztünk lapunkat fentartani s a vidéki sajtóra általánosságban is reánehző akadályokkal megküzdve, a köznek szolgálatába állani. Erőnkhez mért igyekeztünk megállni helyünket s ebben t. előfizetőink támogatása nagyban segítségünkre volt.

A valódi értelemben vett szabadság, testvériség, egyenlőség diadalra jutásával a szocializmus és demokratizmus egyik vívmánya lett a szabadsajtó, melyre e nehéz időkben fontos köteleességek, feladatok várnak.

Mindezeknek teljesítéséhez tisztelettel kérjük a közönség támogatását, hiszen e nélkül nem lennének képesek lapunkat megjelentetni.

A vidéki hetilapok s így a hunyadmegyeiek is, az óriási mértékben emelkedett munkabérek és anyagárakra való tekintettel a lapok előfizetési árát 1919. január hó 1-ével kezdődőleg felemelték. Ugyisint a hirdetési árak is mérsékeltén magasabbak lettek.

Tisztelettel kérjük tehát lapunk t. előfizetőit, olvasóit, hogy ezt az ár-emelkedést a mai tényleges viszonyoknak megfelelő kényszerintézkedésnek vegyék, mert őszintén bevalljuk, hogy az utóbbi időkben a fennállott árak mellett csak ráfizetéssel tudtuk lapunkat megjelentetni, remélve, hogy az előállítás eszközei olcsóbbak lesznek, ami — sajnos — nem történt meg.

Közönségünknek hálás köszönetet mondunk az eddigi szives támogatásért s amidőn reméljük, hogy ez a jóindulatu támogatás a jövőben, az újjáalakulás nagy és nehéz munkájában sem fog elmaradni, ígérjük, hogy hiven és igazságosan fogjuk a köz s így közös mindnyájunk érdekeit szolgálni, megvédeni.

Előfizetési árak: egész évre 20 K
félévre 10 „
negyedévre 5 „

Tisztelettel:

A „SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE“
kiadóhivatala.

Lovász újabb nyilatkozata a királyságról.

Wien, febr. 10. Lovász Márton a „Neue Freie Presse“ munkatársának a magyar helyzetről a következő felvilágosítást adta: Magyarország ősi alkotmánya a szabad királyválasztás jogát iktatta törvénybe. Ma úgy áll a helyzet, hogy az ország az ántánt akarátával egyöntetűen tudni sen akar a Habsburgokról. Hogy ki lesz a magyar király, azt ma még tudni nem lehet. A nemzetgyűlésnek lesz feladata vizsgálat tárgyává tenni a helyzetet és a magyar trónra méltó embert ültetni.

A magyar alkotmánytervet február 16-án terjesztik a nemzetgyűlés elé.

A „Keleti Ujság“ írja: Debrecenből jelentik: Huszár Károly miniszterelnök a „Pesti Napló“ tudósítója előtt kijelentette, hogy február 16-án az ország kül- és belpolitikai helyzetéről jelentést tesz a nemzetgyűlésnek. Azután betérjeszti az állam vezetésére vonatkozó törvényjavaslatot. Ennek elfogadása után nyomban megválasztják az államfőt, majd az eskü letétele után a kormány lemond. Az új államfő azután kinevezi az új kormányt.

Az Ősz szeretője.*

Furcsa szobában
fáradtan átölelt az Ősz
s nyár-multu mementók
suhantak lágyan,
én fölemeltem sokszor
elhullott szegény szívem:
szép szeretőmmel, az Ősszel
beszéltem halkan
és földfátyolosan hunyt le a szemem,
A szívem mondta... dalolta,
— a szőnyegegk illat-párásan
nevettek felém
élet-szinekkkel és láttam —
hogy az Élet csoda-bus
árnyakkal különös mintájú
szőnyeg és elmúlt szirmokat
taposunk a selymén
és kacag felénk.
Ködfátyolon át az Ősz
a szeretőm volt,
én nászra vágytam:
a szőnyegen hűs lázzal
feküdt a vágy...
vetve az ágy...
valahol messze legény nevet,
felém nevet...
és szólnak ős halál-mementók:
elmúlt a nyár,
az Ősz, én vagyok a szeretőd, várj,
furcsa szobában várj a tavaszra,
az Ősz szeretője nem ölel nászt.

Tihanyi Erzsébet.

* Mutatvány a „Magyar Szó“ címmel Nagyváradon megjelenő irodalmi, művészeti és társadalmi hetilapból

Szinészet.

F. hó 5-én a „Centrál“ disztermében kezdte meg előadásait a Günther Ida igazgatása alatt városunkba érkezett német színtársulat. A 16 tagból álló társulat számos erdélyi városban játszott már s róluk a sajtó mindennütt az elismerés hangján nyilatkozott meg.

A társulat a következő 12 darab eljátszását hirdette:

Die versunkene Glocke, dráma Hauptmann G.-tól. Die räthselhafte Frau, vígjáték Reinert R.-tól. Maria Stuart, dráma Schiller F.-tól.

Miss Hobbs, vigjáték Jerome K.-tól. Kame-
raden, bohózat Strindberg A.-tól. Lumpazius-
Vagabundus, vigjáték Friedrich-től. Magda-
lena, népszínmű Thoma L.-tól. Das Concert,
vigjáték Bahr Herman-tól. Phädra, tragédia
Racine Jean (Schiller.) Andre Bernhardt, vig-
játék Koltov Frigyes-től. Opferlamm, színmű
Strindberg-től. Famllie Schiemek, vigjáték
Wolters-től.

Az eddig előadott darabokból a közönség
meggyőződött, hogy a társulat jó. Günther
Ida igazgató s a társulatnak mindenik tagja
mindent elkövet, hogy az egyes darabok si-
kere meglegyen. A közönség minden este
megelégedéssel és egy kellemesen eltöltött
est emlékével tér haza a színházból.

A női tagok közül kitétek: Günther Ida,
Korn Anna, Reichel Mari. Jók voltak: Strass-
mayer Paula, Herz Medi. A férfi erők közül
kiváltak: Fürst Carló, Hohn Emerich. Jók
voltak: Fried Karl, Zitsmann János, Schnei-
der Mihály.

NAPI HIREK.

— **Előléptetés.** Eisler Albert p. ü. főszem-
lész, a helybeli pénzügyőri szakasz agilis pa-
rancsnoka a napokban pénzügyőri biztossá
neveztetett ki. Az új biztos jelenlegi állomás-
helyén marad.

— **Halálozások.** Kiss József dévai nyu-
galmazott igazgató tanító f. hó 1-én, vasár-
nap éjjel életének 64-ik, boldog házasságának
25-ik évében hosszas szenvedés után jobb-
létre szenderült. Temetése 3-án délután 4
órákor volt a város közönségének nagy rész-
véte mellett. — Naláczy Ákos földbirtokos,
vármegyei életünknek közszeretben álló tagja
hosszu szenvedés után a napokban meghalt.

— **Áthelyezések.** Pap Ferenc p. ü. szem-
lész Szászvárosról Pujra, Sokup Ferenc szem-
lész pedig Algyógyról Szászvárosra helyezte-
tett át.

— **A vármegyei önkormányzat meg-
szüntetése.** A kormányzótanács XXIV. számú
és a hivatalos lapban közzétett rendeletével
megszüntette a vármegyei önkormányzatot. A
rendelet ugyanis a harmadik szakasza ugya-
nis így szól: A tisztviselők választása, ellen-
őrzése, elbocsátása, a fegyelmi vizsgálat el-
rendelése, a tisztviselőknek hivataluktól való
felfüggesztése, a felfüggesztett tisztviselők he-
lyettesítéséről való gondoskodás, a fizetések
megállapítása, felemelése vagy leszállítása, új
állások szervezése, vagy meglévők megszün-
tetése a belügyi osztály, illetve a kormányzó-
tanács hatáskörébe megy át.

— **Előléptetés.** Stoika Rezső p. ü. felvi-
gyázó a napokban Déván a szemlési vizsgát
kiténtetéssel tette le s így febr. 1-ével szem-
lésszé neveztetett ki s szolgálattételre Vul-
kánba osztatott be.

— **Halálozások.** Özv. kéméni Várady
Bertalanné szül. nagytóti Apáthy Katalin éle-
tének 85-ik évében, január 28-án, szerdán
éjjel hosszas szenvedés után Déván jobblétre
szenderült. Temetése pénteken délután volt
nagy részvét mellett. Az elhunytban Sándor
Ernő pénzügyi titkár nagyanyját gyászolja.

— **Áthelyezés.** Háber József p. ü. fővi-
gyázó Vulkánból Szászvárosra lett áthelyezve.

— **A francia képviselők foglalkozás
szerint.** Az új francia kamara tagjai foglal-
kozás szerint a következőképen oszlanak meg:
154 ügyvéd, 105 földbirtokos, 77 kereskedő,
47 orvos és gyógyszerész, 44 újságíró, 37
tanár és tanító, 35 hivatalnok, 26 katonatiszt,
16 magánhivatalnok, 15 munkás, 7 pap, 2
aviatikus és 1 színész.

— **Álarcos-bál.** A szászvárosi ev. „Jugend-
verein“ f. hó 17-én a „Transsylvania“ szálló
összes termeiben álarcos-bált rendez. Amint
értesültünk, az álarcos-bál rendezősege a bé-
kebeli régi jóhírnevű „Narrenabend“-ekéhez
hasonló estélyt óhajt elővarázsolni. Az elő-
készületekből ítélve ez sikerülni is fog.

— **Február 6.** A kormányzótanács a Ha-
vasalföld és Moldva egyesülésének emlékére
elrendelt február 6-iki hivatalos ünnep meg-
ünneplésére rendeletet adott ki a közigazga-
tási hatóságoknak. A házak fellobogozásán
kívül elrendelte a kormányzótanács, hogy az üz-
letek és nyílvános helyiségek délelőtt 9—12-ig,
délután 2—5-ig zárva maradjanak, délelőtt
9 órákor minden városban és községben te-
deumot tartanak, az iskolákban délelőtt 10
órákor a nap jelentőségét ismertessék a tanu-
lók előtt és délután 5 órákor köztereken
zenével órával fejezzék be az ünnepeket.
E rendelet következtében ezen ünnepek
Szászvároson is megtartattak.

— **Faragó Géza meghalt.** Magánértesül-
lés útján vettük a hírt, hogy Faragó Géza, a
hírneves magyar testő és karrikaturista Buda-
pesten meghalt. Faragó Géza 1918. év nyarán
Déván tartzkodott, ahol sikeres tárlatot is
rendezett. A dévai intelligencia dédelgetett
kedvence volt mindig a jóhumoru rokonszen-
ves művész. Halálának híre bizonyára sajná-
latot fog kelteni mindazokban, akik őt is-
merték.

— **T. olvasóinkhoz!** Lapunk késedelmes
megjelenése miatt felmerült panaszokra érte-
sítjük t. olvasóinkat, hogy a késedelmezés
oka egy újabb rendelkezés, mely szerint la-
pukat megjelenése előtt a dévai cenzura hi-
vatalhoz kell beküldeni.

Mi a lap kefe-
lenyomatait rendszerint pénteken délután
postára adjuk, kinyomni a lapot csakis akkor
lehet, ha azok a cenzura hivataltól megér-
keznek,

— **Az Osztrák-Magyar Bank tovább
működik.** A „Keleti Újság“ írja: Az osztrák
hivatalos lap a bécsi kormány egy rendeletét
közli, amely az Osztrák-Magyar Banknak,
mint az osztrák köztársaság jegybankjának mű-
ködését 1919. december 31-én tul is meg-
hosszabbítja arra az időre, amíg Ausztria a
maga új jegy kibocsátó bankját felállítja. A
rendeletet a magyar kormánnyal történt elő-
zetes megegyezés alapján készült s így Ma-
gyarország jegybankja is egyelőre az Osztrák-
Magyar Bank marad.

— **A róm. kath. leányegyesület** f. hó
14-iki műsoros estélyéről szóló referándánkat
jövő számunkban közöljük.

— **Regatul bélyegek ára Berlinben.**
Egy aradi vállalkozó, aki jelenleg Budapesten
lakik, néhány hónappal ezelőtt az aradi tizen-
három egységből álló regatul bélyegsorozatot
vásárolt és az utóbbi hetekben Berlinbe utazva,
áruba bocsátott abból néhány töredéket. A
vállalkozó sokkal nagyobb árat ért el e bé-
lyegekkel, mint remélte volna. Az egy lei név-
értékű bélyegért ugyanis négy márkát kapott,
ami a márkát koronára átszámítva, tizenhat
koronát jelent, mert egy márka körülbelül
négy korona.

— **Eladó jogi könyvek:** „Jogi Zsebköny-
vek“ gyűjteménye 12 drb., „Magyar törvé-
nyek“ 15 drb. Grill Károly-féle kiadás. Cim
a szerkesztőségben.

— **Uj lap Kézdivásárhelyen.** A reformá-
tusok Legyen világosság címen vallásos tar-
talmu lapot adnak ki Kézdivásárhelyen. A lap
célja megóvni a keresztény magyar lelkét a
vallásellenes áramlatoktól.

— **Repülő buvárhajó.** Egy angol mérnök,
mint Párisból jelentik, olyan buvárhajó szer-
kezet tanulmányozásával foglalkozik, mely egy-
formán működésbe hozható a vizen, viz alatt,
szárazföldön, sőt a levegőben is. A hajót kö-
zelebb meg fogják építeni.

— **Amerikai pénzemberek az Oroszor-
szággal való kereskedelemért.** A „Daily
Mail“ new-yorki tudósítója azt táviratozza,
hogy Amerlkában az üzleti világ főképpen
az Oroszországgal való kereskedelemmel fog-
lalkozik. Washingtonban a nagy kereskedelmi
cégek gyűlést tartottak és elhatározták, hogy
követelni fogják a kormánytól a gazdasági
összeköttetést helyreállítását.

— **Habsburg Károly is memoárokat ir.**
Az „Europa Press“ ügynökség jelenti, hogy
Károly volt magyar király minden idejét me-
moárjai megírásának szenteli és azokat egyi-
dejüleg több amerikai lappban közléteszi.

— **A lebélyegezetlen bankjegyek kivi-
tele.** Bukarestből jelentik: A kormány elha-
tározta, hogy a román bélyegzővel el nem
látott koronabankjegyeket a Tiszántulra csak
a román hadsereg főparancsnokság engedé-
lyével szabad ezentul átvinni.

— **Az utlevelek láttamozása.** A kor-
mányzótanács belügyi reszortja egy átirattal
értesítette a prefekturákat, hogy újabb intéz-
kedésig az oda beadott, Magyarországra való
utazást engedélyező utleveleket ne terjesszék
fel láttamozás végett a belügyi osztályhoz.
Mostantól kezdve a következő katonai parancs-
nokságok fogják láttamozni az utleveleket:
Kolozsváron a 6. hadtest, Nagyváradon a 18.
hadosztály és Temesváron a 19. hadosztály
parancsnoksága. A láttamozásokat személye-
sen kell elintézni. Azok az egyének, akik kül-
földre akarnak utazni, az utlevél elnyerése
íránti kérvényeiket, valamint az utleveleiket
láttamoztatni tartoznak a közbiztonsági ügy-
osztálynál, azonkívül a katonai parancsnok-
ságnál és az illető állam konzulátusánál is.

— **Lehet érintkezni bolygókkal.** A pá-
risi tudományos akadémia lehetségesnek tartja
a földnek a bolygókkal való érintkezését és
e célból egy 100.000 franknyi pályadíjat tű-
zött ki az égi testekkel való közlekedés leg-
jobb eszközének a feltalálására. Az akadámiá-
hoz sok pályázat érkezett be, de addig egy
sem lett nyertes. Az akadémia az ez évi pá-
lyázatban megjegyzi, hogy a Mars bolygó
nem jön figyelembe, mert az eléggé ismere-
tes. A pályadíjat az fogja elnyerni, aki tudomá-
nyosan meg fogja ismertetni a bolygók ál-
lapotát és azoknak a földhöz való viszonyát.

— **A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank
tőkeemelése.** A magyarországi kummuniz-
mus főleg a gazdasági élet egyensúlyát zavarta
meg és e káros tevékenységében elsősorban
a budapesti bankok érezték meg az okszerűt-
len gazdálkodás súlyos következményeit. Min-
dene nehézségek arra készítették a magyar
intézeteket, hogy a legnagyobb óvatossággal
és körültekintéssel igyekeznek a gazdasági
kriszist kiheverni. Annál nagyobb jelentősége
van annak a hiradásnak, amelyet a „Neue
Freie Presse“ budapesti közgazdasági levele-
zőjétől kapott, amely szerint a Pesti Magyar
Kereskedelmi Bank a legközelebbi időben
nagyobbszabásu tőkeemelést visz keresztül. A
tőkeemeléskben nemcsak a magyar piac, ha-
nem a külföld is részt fog venni, ahol a bank-
nak eddig igen nagy érdekltsége volt,

Kereszt alatt.

Irta: ifj. Bordán István A.

Egyszerű fakereszt bádogg Krisztus rajta;
A keresztfa alatt öreg asszony térdel,
S imát küld az Urhoz, Szelid, ráncos arca,
Mintha vonva volna égi fényvel.
Csöndesen, vágyódva nézem áhitatát,
Óh, ha értem is mondana valaki egy imát.

Ha volna egy ajak, amely imádkozzon
Eltévedt lelkemért néha, néha ritkán;
Ha volna... ki nem retten ennyi barbárságon,
Mellyel járok törve a golgotán
Pogány istenimmal, halovány arcommal,
Vajudó szívemmel, de néma ajakkal.

Volt régen valaki, aki imádkozott,
Volt, de régen elhangzott szava...
Angyal volt, közöttünk tovább nem járhatott.
Temetőben virágos hant, Ő nyugszik alatta.
Eltemettem vele hitem, boldogságom,
Lelkem szerénységét s legtitkosabb álmom.

Azóta bolyongok keresve egyedül
Azt, ki érettem, mondana egy imát
S talán így keresem éltemen keresztül,
Igy lopom meg tiszta áhitatát egy öreg
[asszonynak,
Átkozva az eget, ha más Őt elvette,
Miért hagyott meg engem.

Hirdetések jutányos árban
lapunk kiadóhivatalában. felvételnek

Uj paplan-készítést valamint javításokat is elvállal Bajkor Mihályné Hegy-utca 22. szám alatt. 107 2-2

Eladó egy uj, egész frakköltöny. Értekezni lehet Gradin a Aurél főtérszabóüzletében. 105 2-

Eladó egy jókarban lévő szalon-garnitúra. Értekezhetni Berényi-u. 18-a.

Szigorló orvostanhallgató, 23 éves, magyar uri családokhoz (vidékre is) nevelőnek, tanítónak, felolvasónak ajánlkozik. Szives megkeresések a kiadóba kéretnek „Szerény” jeligére.

VIDÉKI

előfizetőinket tisztelettel kérjük, hogy hátralékaikat beküldeni, előfizetéseiket postafordultával megújítani sziveskedjenek, mert ellenesetben — legnagyobb sajnálatunkra bár — kénytelenek leszünk lapunk további küldését jelen számmal beszüntetni.

Kiváló tisztelettel:

A kiadóhivatal.

Eladók: butorok helyszüke miatt, garnitúra, íróasztalok, asztal, konyhasztal, villanylámpa, ládák, csebrek, kerti- és mosó-pad, valamint mindennemű irodalmi művek és regények. — Értekezhetni lehet Viz-utca 2. szám alatt, balra. 99 3-3

Szászvárosi Könyvnyomda
Részvény-Társaság

elvállalja bármilyen mű nyomtatványok, részvények, művek, folyóiratok, stb. legmodernebb stílszerű előállítását, ennek

Könyv és papírkereskedése

bővelkedik a legnagyobb választékban irodai, iskolai kellékekben, folyóiratok, valamint az irodalom legjobb műveiben stb. a legjutányosabb árak mellett

Szászvárosi Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Italelárúsítási Részvénytársasága.

Meghívó.

A „Szászvárosi Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Italelárúsítási Részvénytársasága” t. részvényesei az 1920. évi február hó 23-án d. u. 3 órakor, kellő számu részvényes meg nem jelenése esetén 1920. évi március hó 8-án d. u. 3 órakor az intézet irodahelyiségében tartandó

II-ik évi rendes közgyűlésére

tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó, határozatképesség megállapítása, jegyzőkönyv hitelesítő megválasztása.
  2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése, a mérleg megállapítása.
  3. A tiszta nyereség felosztása, az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
  4. Az alapszabályok módosítása.
  5. Indítványok.
- Szászváros, 1920. évi február hó 4-én.

*Az igazgatóság.***Vagyon****Mérleg-számla.****Teher**

	K	F		K	F
Kézpénzért	54666	30	Részvénytőke	97100	—
Italokért	305445	65	Tartalékalap	5033	85
Berendezésért	26938	—	Hitelezők	264402	11
Ló, kocsis és hámrért	3800	—	Tiszta nyereség	111298	25
Takarmányért	3800	—			
Szódagyári berendezésért	37845	—			
Értékpapírrért	1950	—			
Adósok	43389	26			
	477834	21		477834	21

Tartozik**Nyereség- és veszteség-számla.****Követel**

	K	F		K	F
Berendezési számla leírások	2885	50	Italok nyers nyereség	139626	55
Utazási	3878	40	Ital készletek	56044	—
Fuvar	22910	90	Szódavíz nyers nyereség	33691	70
Költség	20096	19			
Személyzet	40399	—			
Kamat	12433	31			
Lótartás	5497	70			
Házbér	7650	—			
Szódagyár berend.	2313	—			
Tiszta nyereség	111298	25			
	229362	25		229362	25

Szászváros, 1919. évi december hó 31-én.

Fritz Brotschi s. k.
vezérigazgató.Friedrich Zerbes s. k.
pénztáros, (ig. tag.)Fried Eskeles s. k.
ig. tag.Reinfeld Áron s. k.
főkönyvelő.Táborsky Dávid s. k.
ig. tag.Treuer Sándor s. k.
ig. tag.Müller Vilmos s. k.
ig. tag.George Voisan s. k.
ig. tag.Harsányi Gábor s. k.
ig. tag.

Megvizsgáltuk és mindenben helyesnek találtuk.

Stern Manó s. k.
felügy. biz. elnök.Róth József s. k.
felügy. biz. tag.Mähler Dávid s. k.
felügy. biz. tag.